

Late gevolgen van kanker: niet te onderschatten

Cor Dol, mijn gezondheidsgids, jaargang 2, nummer 5, juni 2018

In het najaar van 2017 deed de Nederlandse Federatie van Kankerpatientenorganisaties (NFK) onderzoek naar de late gevolgen van kanker onder (ex) kanker patienten via doneerjeervaring.nl. Een van de projectleiders voor dit onderzoek is Mirjam Velting, programmamanager Kwaliteit van leven bij Borstkankervereniging Nederland.

Doneerjeervaring.nl is een vragenlijst die werd ingevuld door ongeveer 3600 (ex)kankerpatiënten via 19 patiëntenorganisaties. Opvallend was dat 24% van de deelnemers aan de vragenlijst nooit eerder had gehoord van late gevolgen. Mogelijk is dit te verklaren doordat het onderwerp in het ziekenhuis vaak weinig aandacht krijgt.

Late gevolgen

De klachten kunnen verschillend zijn: fysiek, cognitief of psychosociaal. 65% van de mensen ervaart late gevolgen: het merendeel van deze mensen heeft last van vermoeidheid. Daarnaast werden verminderde lichamelijke conditie, seksuele problemen, concentratieproblemen en geheugen problemen genoemd. Slechts 15% ervaart geen late klachten!

Een ander opvallende uitkomst is het matige begrip die (ex)kankerpatiënten op de werkvloer ervaren voor hun klachten. Het gaat dan zowel om werkgevers als collega's. Een conclusie van dit onderzoek is dat er dus blijkbaar niet alleen aandacht moet zijn net na de behandeling en re-integratie maar ook voor de langere periode erna. Dit geldt eigenlijk ook bij vrienden en kennissen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat vermoeidheid en cognitieve problemen niet aan de buitenkant te zien zijn.

Oplossing

Het is belangrijk dat zowel zorgverleners als patiënten zich bewust zijn van de kans op late gevolgen van kanker. Zo worden problemen beter op tijd herkend en kan er op de juiste wijze actie worden ondernomen. Dit kan zijn door het probleem of de klacht met een (huis)arts, leidinggevende of collega te bespreken. Daarnaast zijn er ok bedrijfsoncologen met geschikte expertise.

NFK is een campagne gestart om bovengenoemde onderwerp meer onder de aandacht te brengen via www.kankerenwerk.nl en kankerenseks.nl